

Sisäministeriö

PL 26
00023 VALTIONEUVOSTO

Sisäministeriön lausuntopyyntö SM040:00/2010/26.5.2015

PÄÄESIKUNNAN LAUSUNTO PELASTUSHENKILÖSTÖN FYYSISEN TOIMINTAKYVYN ARVIOINNISTA

Sisäministeriö on pyytänyt lausuntoa fyysisen toimintakyvyn arviointijärjestelmää koskevasta ohjeesta (viite 1). Pääesikunnan vastauksen on laatinut koulutusosasto.

Ohje pelastushenkilöstön toimintakyvyn arvioinnista ja kehittämisestä on hyvin valmisteltu. Lakiperusta on yhtäläinen pelastustoimintaan osallistuvalla henkilöstöllä ja ammattisotilailla, joiden edellytetään ylläpitävän ammattitaitoaan ja kuntoaan tehtäviensä edellyttämällä tasolla. Puolustusministeriö on täydentänyt lakia asetuksella (n:o 1253, 4. luku. Ammattisotilaan perustaitojen ja kunnan arvioiminen, 14 § Ammattisotilaan perustaitojen ja kunnan testaus). Asetuksessa todetaan, että ”ammattisotilaan perustaidot ja kunto arvioidaan säännöllisesti testien sekä terveystarkastuksen perusteella. Jos ammattisotilaan perustaidot tai kunto eivät vastaa hänen tehtävänsä asettamia vaatimuksia, hänelle voidaan laatia ohjelma perustaitojen parantamiseksi tai kunnan kohottamiseksi.”

Edellä mainittujen perusteella ammattisotilailta on edellytetty vuosittain testien suorittamista palvelusvelvollisuudella ja testitiedot on siirretty henkilöstöhallinnon keskitettyyn tietojärjestelmään (PVSAP HCM). Tietojärjestelmään tallennettuja tietoja käytetään hyödyksi muun muassa vuosittaisissa kehityskeskusteluissa, henkilöstön ura- ja täydennyskou-

lutussuunnittelussa sekä tilastollisessa tarkastelussa.

Lausunnon kohteena olevasta ohjeesta ei käy ilmi, tallennetaanko fyysisen toimintakyvyn tietoja keskitettyyn tietojärjestelmään. Mikäli näin ei tehdä, jäävät arvioinnin toteutumisen valvonta ja tietojen hyödyntäminen puutteelliseksi.

Ohjeen suunniteltu ikään sidottu testaustaajuus sekä tehtävätasokohtaiset toimintakykyvaatimukset koettiin hyväksi. Puolustusvoimissa valmistellaan samansuuntaisia uudistuksia tehtäväkohtaisten vaatimusten määrittelytyön yhteydessä. Myös testimenetelmät ovat pelastusalan tehtävien kannalta luontevat, joskin testien toteuttaminen edellyttää järjestelmältä puolustusvoimien vastaavaa enemmän mittauskalustoa. Testaajien ohjeeseen sekä ulkopuolisille palveluntuottajille suositellaan määritettävän tarkasti testimenetelmät sekä suoritusten hyväksymis- ja hylkäämiskriteerit. Testien velvoittavuus sekä veloitteiden laiminlyönnistä seuraavat sanktiot tulee lisäksi ottaa valmistelussa huomioon.

Kuntoindeksi -termin käyttöä ohjeen eri kohdissa suositellaan tarkastettavan. Kuntoindeksin muodostuminen on sinänsä esitetty selkeästi ohjeen sivulla 5, mutta iästä riippumattomassa luokittelussa ei tulisi käyttää samaa termiä, vaan esimerkiksi "luokka" tai "taso" -termiä. Terminologiasta esimerkkinä ohjeen liite 3, jossa mainitaan savusukellusta edellyttävien perustehtävien kohdalla vaatimustasona kuntoindeksin arvo 2,7. Arvolla ilmeisesti tarkoitetaan kuntoindeksin sijaan maksimaalista hapenottokykyä arvioivassa testissä saavutettua tulosta 2,7 l/min. Kuntoindeksin muodostuessa sekä lihaskunnon että kestävyysominaisuuksien perusteella heikompaa aerobista kapasiteettia voidaan kompensoida hyvällä lihaskunnolla.

Jos savusukellustehtävissä keskimääräinen hapenkulutuksen on havaittu olevan tasoa 2,5–2,8 l/min, voivat tätä tasoa heikomman maksimaalisen hapenottokyvyn omaavat palomiehet olla kyseisissä tehtävissä suuremmassa loukkaantumisvaarassa. Savusukelluksen arvioidun

kuormittavuuden perusteella asetettu aerobisen kapasiteetin minimiraja on toimintakyvyn reserviajattelun kannalta riittämätön.

Yhteyshenkilönä lausunnon osalta toimii liikuntasuunnittelija Kai Pihlainen, p. 0299 510 173 (kai.pihlainen@mil.fi).

Pääesikunnan päällikkö
Vara-amiraali

Juha Rannikko

Koulutuspäällikkö
Eversti

Hannu Hyppönen

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

Lausunnon kohteena oleva ohje

JAKELU

TIEDOKSI

